ده بێ چ بکرێـــت؟.. ناســـــر بابامیری

پێشه کی:

گۆرانکاریه بنچینه یه مێژوویه کان که هه ڵس و که وته کانی پێشـووتری ژێـر و ژوور کـردوه، هێنـدێکیان ئـه وه نـده ده وره ی زایمانه که یان دوور و درێژ بووه، چه ند سه ده زه مانێکی فره توولانی ناێته به رچاو، که له ناخی هه ڵس و که وتی ئابووری و کۆمه ڵایه تی نیزامی پێشوودا گه راێک(وه چێک) شکڵ بگرێت تا له پرۆسه ێکی گه لێک پر ئه زمه و خوێناوی چینێکی نوێ بێته بوون، و چینی ده سه ڵاتداری ئابووری پێشووتر له گۆڕ بنێت! نیزامی کۆیله داری تا فێئوداڵیته و نیهایه ت هه ڵس و که و تی سه رمایه داری که له هه ناوی ئه م نیزامانه دا له دایک بوو. هه ر ئه م نیزامه یش خۆی هه ڵگری گه رای چینێکی تر بوو که له ره وتی به رە و پێشچووندا، ئوردووی کاری له به رابه ری ئوردووی سه رمایه وه ک ته نیا گۆڕ هه ڵکه ن میژوویی پێکهێنا. سه رمایه داری قۆناخی سه ره تای خۆیی به کۆتایی هاتنی ده وره ی مانۆفاکتۆره کان له جه رگه ی وڵاتانی رۆژئاوا به خولقاندن و داهێنان و دۆزینه وه ی ماشینی بوخار، و رێگای ئاسن و شه مه نه فه ر، …چینی پرولیتاریای پیشه یی هێنایه سه ر شانۆی ئابووری سیاسی جیهان. چینێک که چه رخی ئابووری سیاسی وه ک سووژه یکی چالاکی مێژوویی بۆ گۆرانی بنچینه یی ئه م هه ڵسه و که وته سه رمایه دارانه ی له هه موو گۆشه و کناری جیهانی بۆ به رانبه رکێ له گه ڵ ئوردووی سه رمایه به هێزی کاری ئه و ده سوورا. هه لس و که وتێ که ئوردووی کاری له به شه جیاجیاکانی به رهه مهێنان له شوێنی بچووک هه تا کارخانه ی زۆر گه وره شان به شانی یه کتر ریز کرد تا هه ڵس و که وتێک دروست بێت و له هه ناوی ئه م هه ڵس و که وته دا چینی کرێکار به شێوه ێکی ئاشتی هه ڵنه گر بچێته شه ر ی سه رمایه وه!

هه ڵبه ت چینی کرێکار ئیتر کرێکار به و مانای سه ره تاکانی سه رهه ڵدانی سه رمایه داری و قۆناخی مانۆفاکتۆر نییه. واته چینێک که ساڵانیکی دوور و درێژ هه ر کامه له به شه جۆرواجۆره کان له وانه کارگای ئاسنگه ری، رستن و چنین، کووزه گه ری و کشت و کاڵ و وه رزێری…و هێتد سه رقاڵی کار بوون، و خه ریک بوون قوناخه سه ره تایه کانی که ڵه که بوونی سه رمایه داریه ن تێده په راند، به

ێکوو ئیتر کرێکاران لە ئاستی بە رینی کۆمە ڵایە تیدا و لە هە ڵس و کە وتی گە لێک زاڵمانە ی شوێنی کار، شان بە شانی یە کتر لە کارگا و کارخانە کان کە پێنج کە س تا دە کە س و سە دان و هە زاران کە سی سە رقاڵی کارن. و هە ڵس و کە وت چیتر تە نیا یاسا و ڕێسای دیاریکراو نییە، کە بورژوازی و خاوە نکار بە سە ریاندا زاڵی کردووە، و کرێکار لە هە ڵس و کە وتی"کاری هە رزان و کرێکار بێدە نگ" شە و و ڕۆژ دە کاتە وە، بە ڵکووئە و هە لس و کە وتە ی ئوردوی سە رمایە و کویلە ی حە قدە ست ئوردووی کاریشی خولقاند! کرێکار لە هە ناوی ئە م هە ڵس و کە وتە ی کار و سە رمایە دا و خولقاندنی «ئە رزشی ئیزافە» دا بە وە دە گات، مان و نە مانی سە رمایە پێوە ندی راستە وخویی بە کار و «زیدە بایە» و کە ڵە کە بوونی سە رمایە وە هە یە. زانست و پراتیکی کۆمۆنیستی و کرێکاری ئە و بیرۆکە و گومانە پووچە ی لە قاودا و نە فی کرد گۆیا ئە و بورژوازی خاوە نی ئامرازە کانی بە رهە مهێنانە چە رخی ئابووری و ژیانی مرۆڤایە تی دە سوورینێت، بە پێچە وانە بە بێ چینی کرێکار، بورژوازی تە نانە ت بۆ حە وتووێک ناتوانێ ژیانی ئە نگە ڵی خۆشی دابین بکات!

هە ر چە ندە ئە م رە وتە مێژوویە لە هە موو شوێنە کانی ڕۆژئاواش بە شێوە یێکی یە کسان هە ڵس و کە وتە کانی پێشوو ئاڵۆ و گۆڕ تیدا پێک نە هات و ژێر و ژوور نە بوو. بۆ وێنە لە بریتانیا زیاتر ئاڵۆ و گۆڕە کە پیشە یی بوو، و لە فە رانسە زیاتر سیاسی بوو، و لە ئامریکا تێکە ڵاوێک لە هە ر دوو بوو واتە ئاڵۆ و گۆڕی ئابووری و سیاسی، بە ڵام هێشتا چینی کرێکار بە و مانایا کە دواتر لە نیوە ی دووهە می سە دە ی هە ژدە دا ناسرا بوو، بۆ بە رانبە رکی لە گە ڵ ئوردووی سە رمایە لە واقعدا وە ک سووژە ی چالاک و هوشیاری مێژوویی بو ئاڵۆ و گۆڕی بنچینە یی لە ساحە کە دا ئامادە و تە یا ر نە بوو. شۆرشە کانی بورژوازی لە ئامریکا و بریتانیا و هە روەها شۆرشی گە ورە ی فە رانسە لە ساڵە کانی 1789-1799 بوونە پێش زە مینە بو شۆرشە کانی سالی 1848 و بە شوێن ئە ودا مە زنترین دیاردە ی دوونیای سە ردە م واتە «کۆمۆنی پاریس» کە سە رتاسە ری جیهانی تە کاندا و چە ند دە یە دواتریش بۆ یە کە مجار لە مێژووی چینایە تی و سیاسی دا شۆرشی ئۆکتوبری 1917 رووسیە پرۆلیتاریای گە یاندە لووتکە ی سە رکە وتن. بزووتنە وە ی کرێکاری و کۆمۆنیستی پاش شکستی شۆرشی ئۆکتوبر لە رووسیە تا بە ئە مرو سە باری ئە وە ی دژی ئوردووی سە رمایە سە نە گە ر بە سە نگە ر خە بات و شە ری کردووە، و بە رپا کردنی کۆمۆنیزم لە دە ورانی کۆمون و شۆرشی ئوکتوبریش

زیاتر هه ل و مه رج و زمینه کان بو ده سته به ر کردن و سه رخستنی شۆرشی کرێکاری تێدا فه راهمه، به لام هه ر ئه و گه رایشه “رێفۆرمیستیه” که له ئینترناسیونال دووهه م واته 1889 دا ده ستی باڵای په یدا کرد و گه ورترین زه ربه ی له بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی و کرێکاری دا، به ڵام به هۆی شکۆی شۆرشی کرێکاری رووسیه وه توانی له ژێر ئه و نسکۆ گه وره یه خۆی رزگارکات و له سه ر هه موو جیهان کاریگه ری گه وره دابنێت!

به ڵام چه ند ساڵ زیاتری نه خایاند، شۆرشی کرێکاری رووسیه له و ئه رک و به رپرسایه تی میژوویه ی کۆمۆنیست خستبوویه ئه ستۆی دوورکه وته وه و گه شه پێدانی پیشه سازی له رووسیه به جێگای ئه رکه کانی شۆرشی کرێکار و سه قامگیر کردنی کۆمۆنیزم باو کرا، و دیسانه وه بوارکان بۆ گه شه و به هێز بوونی گه رایش و مه یله رێفۆرمیستیه کان و ناسیونالیزمی مه زنخوازی رووسیه له ناو بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی و کرێکاری زیاتر کرایه و به هێز بوو و بورژوازی جیهانی و ئه و دوڵه تانه ی له شکست پێهێنانی شۆرش ده ستیانبوو به گشتی هۆکار بوون که رکوود و شکستێکی گه وره یان به سه ر بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی و کرێکاری نه تنها له رووسیه به لکوو له شوێنه کانی تری دونیاشدا دا سه پاند. رکوود و نووشه ستێک که بووه هۆی ئه وه تا به ئێستا جیهان چیتر شاهیدی گۆران و شۆرش گه لێک وه ها شکۆداری میژووی تر له جنسی «کۆمۆنی پاریس» و «شۆرشی ئۆکتوبری 1917» رووسیه نه بێت.

***

بۆ ئه وه ی که زیاتر سه رنج بخرێته سه ر «ده بئ چ بکرێت؟» و نووسراوه که زۆرتر دوور و درێژ نه بێت، که متر باسی هه ڵچوون و داچوونی خه باتی بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی و کرێکاری به دژی رژیم سه رمایه داری کراوه و ته نیا بابه ته هه ر سه ره کیه کان ورووژاوه و خراوه ته به ر لێکدانه وه. ده یه ی سه ره تایی شۆرشی 57 ده وره ێک بوو که کۆمه ڵگا وه ک بورکانێک ته قیه وه و جۆش و خروشێکی شۆرشگێرانه ی به رفراوانی لێکه وته وه، که ش و هه وای شۆرشگێرانه باڵی به سه ر هه موو کۆمه ڵگادا کێشابوو و هێشتا رژیم سه رمایه داری ئاخوندی نه یتوانی بوو سه قامیگیری سیاسی ده سته به ر کات، چین و توێژه کانی کۆمه ڵگا بۆ به ره نگار بوونه وه له گه ڵ ئه م رژیم کۆنه په ره سته له هه موو ئازموونه کانی به ره نگاری و خه بات له دژی رژیمی په هله ویش که ڵکی وه رده گرت و هێزی خۆی ئه زموون ده کرد تا بتوانێت بناخه ی ژیانێکی ئازاد و یه کسان و شیوای مروڤی ئه ورۆ دامه زرێنێت.

نزیک بە نیو سەدە لەم دەورە تێپەربوو، هەر دەیەێکی ئەم دەورەیەگە لێک ئازموونی بەکردەوە و شەری سەنگەر بەسەنگەر، نووسراوە و لێکدانەوەی قوولی نەزەری و وتاری رادیویی و دواتر "تی وی" و پلاتفۆرمی تر بوونی هەبووە کە کانگاێکی زانستی چینایەتی و سیاسی تا لە سەر هەلچوون و داچوونی دوخە جیاجیاکان ئەو چەند دەیە، و کوسپ و لەمپەرەکانی سەر ریگای بزووتنەوەی کۆمۆنیستی و کرێکاری پشتی پێ بەستبوو.

لە راستیدا کۆمەڵگای ئێران بەگشتی و چینی کرێکار و بزووتنەوەی کۆمۆنیستی بەتایبەت لە باری ئاگایی و وشیاری چینایەتی و سیاسیەوە یەکێک لەو کۆمەڵگایانەیە، کە لە باری تێئوری کۆمۆنیستی و شۆرشگێرانە و وریایی سیاسیەوە کەمینە بووە و نییە، ئەوەی کە سەرباری هەموو کەند و لەندە ئاستەم و دژوارەکانی سەر رێگایی یەکێک لە کۆمەڵگا هەرە زیندوو و پێ جوولەکانی نە تەنیا ناوچەکە بەڵکوو جیهانە کە ساڵانە بە چەند هەزار مانگرتن و نارەزایەتی گەورە و بچووک تێدا بەرێوە دەچێت خۆی لە خۆیدا سەلمێنەری ئەم راستییە.

بەتایبەت لەم دواییەدا نزیک بە هەر دوو ساڵ جارێک ئاخێز گەلێکی جەماوەری لە سەدان شاری گەورە و بچووک لە نارەزایەتی سەبارەت بە نالەباری بار و دۆخی ژیان و گوزەرانیان دژ بە بێکاری، گرانی، ئاوسانی ئابووری و سەرکوتی سیاسی بە دژی رژیم لە ئاردا بووە، و هەرجارە درندانەتر لە جاری پێشوو لەگەڵ سەرکوت و قەتل و عام رووبەرووبووە. بەتایبەت لە ئاخێزی 1404 دا دیتمان کاتێک جەماوەرەێکی بەرین لە نزیک بە دووسەد شاری گەورە و بچووک لە شوێنە جیاجیاکانی ئیلێران و هەروەها بنەماڵە کرێکاریەکانیش هاوشانی ئەوان رژانە سەر شەقام، و گۆرپانەکانی شارەکانیان گرت و کاتێک چینی کرێکاریش وەک چینێکی شۆرشگێر لە روژانی دواتردا لە هێندێک شوێن بەم نارەزایەتیە پەیوەست بوون و دەستیاندایە خوپیشاندان و مانگرتن لە شوینە جۆراجۆرەکان، ئیتر رژیم بە تەواوای تەنگی پی هەڵچنرا. ترس و خۆف لەوەیکە جڵەوەی ئەم نارەزایەتیە میلیونیە بکەوێتە دەستی کرێکاران و ئەوان مانگرتنی سەراسەری ریکبخەن، رژیمی گەیاندە ئەم دەرنجامە لەو پەری دەستەوەستانی و داماویدا رایلەکانی پێوەندی خەڵک لەوانە ئینترنیت و تەلەفوون…لە سەراسەری وڵاتدا ببڕێت و لە بێدەنگی و دوور لە چاوی جیهان هۆلۆکاستێک لە سەراسەری ئێراندا وەرێبخات کە مێژووی سەردەم

جنایه تی وه های به خویه وه نه دیتبێت.

دیسان ئه م پرسیاره دایمیه دێته ئاراوه، چینی کرێکار سه رباری ناره زایه تیه کان و مانگرتنی پرش و بڵاو، هه زینه گه لێکی قوورس که له م چه ند ده یه دا له به رابه ر رژیمدا به سه ریدا سه پاوه، ئایا هۆی نائاماده یه که ی چیه که وه ک چینێکی شۆرشگێر و رێبه ر و سازمانده ر نایێته مه یدانه وه؟ ئاخرسه ر چینی کرێکار کێ و چۆن ئه و زه رفیه تانه له خۆیدا په روه رده ده کات بو هاتنه مه یدانی هه مه لایه نه که به شیوێکی که م هزینه تر له ئێستا بتوانێ یه کجار بۆ هه میشه ئه م رژیمه ئه نگه ڵه ی سه رمایه داری به چۆکدا بێنێت و له گۆری بنێت.

بزووتنه وه ی کرێکاری له ئێران به ر له وه ی له رێگای کۆسپ و له مپه ره «زه ینیه» کانه وه که رژیم به گه لێک ساز و به رگ و ئامرازی جۆرواجۆر و کاری ئیدئۆلۆژیک و سیاسی که ده یهێنێته سه ر رێی زه ربه بخوات، له رێگای کۆسپ و له مپه ره «عه ینی» کان له وانه دام و ده زگاکانی سه رکوت و داپڵۆسین و به خوێن کێشانی بزووتنه وه ی کۆمۆنیستی و کرێکاری، لێدانی حزب و ریلێکخراوه و تشکیلات و رێکخراوه ی سه ربه خۆی کرێکاری و له هه موو گرینگتر هێرشی بیرحمانه کردنه سه ر شۆرا کرێکاریه کان بوو که له شوێنی کار و ژیان پێکهاتبوون. هه ڵکوتانه سه ر و راماڵین و پاکتاو کردنی شۆراکان له لایه ن ده وله تی سه رکوتگه ره وه تا لێدانی بزوتنه وه ی کرێکاری و کۆمۆنیسته کان که به ردی بناخه ی ئه م شۆرایانه یان دانا، هه موو بۆ ئه وێ بوو رێگریان بکات تا نه توانن ئیختیاراتی ده سه لاتی سیاسی خویان به ده سته وه بگرن.

واته ئوردوی کار و کۆمۆنیسته کان له کوشتاری به رینی ده یه ی په نجا و به تایبه ت ده یه شه ستی هه تاوی که ده یان هه زار و بگره زیاتر ئینسانی کۆمۆنیست و ئازادیخواز و به رابه ریخواز به شێوه ێکی سیستماتیک قه تڵ عام و تیره باران کران، زه ربه ێکی گه لێک قورسی خوارد. باشتر وایه بگوتری ئه مه حه زه فه فیزیکیانه کۆسپ و له مپه رێکی گه وره بوو له سه ر رێگای بزووتنه وه ی کرێکاری و کۆمۆنیستی که به شێوه ی بیلقوه جێگه و پێگه ی به هێزیان بوو به کرده وه ی ده ربهێنن. سه رباری ئه وه یکه ئه م بزووتنه وانه هیچکات له خه بات نه کشانه وه به لام خه باتی و راسانه کانیان زیاتر به ره نگاری بوو و له باشترین حاڵه تدا له ئاستی داخوازیه سه ره تایه کاندا قه تیس مایه وه.

رژیمی سه رکوتگه ری کۆماری ئیسلامی هه ر له سه ره تاکانی هاتنه سه

ركار، ته نانه به بێ “ياساى كار!” نووسراوه ى دژه كرێكارى، به كۆمه ڵێك كۆسپ و له مپه رى «عه ينى» و به كرده وه چووه سۆراغى ئۆردووى كار، واته به سه ركوت، به رپێ گرتنى رێكخراوه ى سه ربه خۆى كرێكارى، مه منووع كردنى مانگرتنى سه رتاسه رى و هه ر چه شنه به رێكخراوه و چاڵاكى حيزبى تا فه رمان ده ركردنى جيهاد به دژى سنگه ره كانى شۆرش، و هه روه ها به خوێن كێشانيان، تا لێدانى دوو بزووتنه وه ى كرێكارى و كۆمۆنيستى خاوه ن پێگه ى به هێز بۆ ئه وە ى بتوانێت كونترۆڵ و سه ركوتى ده وڵه تى له ده ستدا بێت. ئه م سه ركوت و كوشتارانه، ته نيا به شێوه پوليسى و ئه منى.. نه بوو به ڵكوو هاوكات شوێنى كار و ژيانى كرێكاران و چينه ژێر ده ستكه كانى تريشى گه لێك پاوانخوازانه كردبووه مه يدان رمبازێنى ميليتاريستى خۆى.

هه ر له سه ره تاكانى هاتنه سه ر كارى رژيمى سه رمايه دارى ئاخوندى، هه ل و مه رجه كان كار بۆ كرێكارانى دايمى له به شه سه ره كيه كانى به رهه م هێنان به زۆرى هێنده دژوار و تاقه ت پروكێن بوو كه به شێكى به رين له كرێكارانى دايمى و پێشره و كه وتنه به ر شاڵاوى سه ركوت و ته نانه ت ئێعدام و يا خود له ژێر زه خت و گوشاردا وازيان له كار له به شى پيشه سازى هێنا. واته به شێكى هه ره زورى ئه م كرێكارانه خرانه په راوێزه وه، به واتاێك يان بێكار بوون، يان چوونه كه رتى تايبه ت و كارگابچووك و بێ ناو نيشانه كان. دياره له كه رتى تايبه تيش دۆخه كه له كه رتى ده وڵه تى باشتر نه بوو!

نه بوونى بيمه ى بێكارى، نه بوونى ئه منيه تى شوغڵى، نه بوونى لانى كه م حه قده ستى سه روه خت، كه ده وڵه ت و خاوه نكاران هه ر كامه به شێوه ێك خۆى له دابين كردنى ده دزێته وه، هه تا حه ده ستى زۆر كه م و گوشارى ره وانى ده ركران و هێتد ئه و كۆسپانه بوون كه وه ك سێبه ر به سه ر سه رى كرێكاراندا ده خولانه وه.

ده مه وێت بڵێم: چينى كرێكار له هه ر دوو كه رتى ده وڵه تى و تايبه ت له گه ڵ گه لێك كۆسپ و له مپه رى ئابوورى بنچينه يى و سياسى جۆرواجۆر رووبه رووبوون تا هه ڵس و كه وتى «كارى هه رزان و كريكارى بێده نگ» يان به سه ردا زاڵ كه ن. به تايبه ت له م هه ڵس و كه وته دا كرێكارانى دايمى چيتر ئه و سووژه گشتى (به كۆيه) نيين كه بيلقوه مه ترسيه كى گه وره ن له سه ر ئوردووى سه رمايه، به ڵكوو به شێوه ێك له شێوه كان شكڵى ئه تووميزه و ناجێگيرى به خۆ گرتووه!

ئيتر چوار ده يه ئوردووى كار بووه ته ئوردووى كرێكارانى زياتر

قه راردادی کاتی، په یمانکار و دواتر “چه کی سپی ئیمزا” و ئه م ره وته به زور له ئراندا هه مه گیر بووه. ئه مه ته نیا گورانکی ره وه تی ماف یا ئابووری نییه، به کوو ئه مه شکاندنی بربره ی پشتی یه کگرتنی کرکارانه وه ک چینکی به رین له به رهه م هنانداا. کرکار کاتک که هه ر سمانگ، یان شه ش مانگ، یان ته نانه ت ب قه رارداد کار ده کات، به دشواری ده توان له شونی کار له گه ل هاوچینه کانی پوه ندی ئورگانیک و چر و پر درووست کات که بگاته ئه و ئاسته رکخراوی سه ربه خ و خاوه ن ئختیار ب به ره و رووبوون له گه ئوردوی سه رمایه لبکه وته وه.
یان ته نانه ت «مه جمه عی گشتی» که بنه ما و فه لسه فه ی هه بوونی لابردنی کسپ و له مپه ره یاسایی و حوقوقیه کانه به ام ب کرکاران وه ک کارکی پر مه ترسی لیهاتووه، هه رچه ند رگاکی تر بوونی نییه و ده ب دره نگ یا ن زوو نه له یه ک شون به کوو له هه موو شونه کانی کاری گه وره و بچووک «مه جمه عی گشتی» وه ک سلولی بنه ره تی شرا بب ته به شک له سیستمی زیندووی راگرتنی خه باتی چینی کرکار و ته نانه ت کمه گاش له به رابه ر ئوردووی سه رمایه دا.
چینی کرکار دره نگ یان زوو مه حکوومه به وه بچت به ره و پیری پکهنانی «مه جامعی گشتی» له هه موو به شه کانی به رهه م هنان و ته نات خزمه تگوزاری و ته نات سه رجه م کمه گا! به دنیایی «مه جمه عی گشتی» ئه گه ر له شونک به ته نیا پک بت و ته نیا بکه وت وه ک ئه و ئه زموونه ی له «حه وت ته په» شکی گرت و به ره و ئه وه ده چوو په ره بستنی به ام رژیم به خرایی به ر له وه پل بهاوته به شه کانی تری به رهه م هنان به رگای جراوجر هه وی به شکست کشانی دا و توانی له نیهایه تدا به ر به په ره سانی بگرت و ته نانه ت ناره زایه تی و مانگرتنه کانیشی به گرتن و ئه شکه نجه و ئازار پرش و بلاو کاته وه و نه هت «مه جمه عی گشتی» کاریگه ری و ده وری تایبه تی خی ببینت و په ره بستنی.
کاتک ئه م کسپه «عه ینی” یانه به کرده وه ده رهاتن، و هزی مادی ئوردووی کار له به رابه ر ئوردووی سه رمایه(ده وه ت و خاوه نکار) لاواز و لاوازتر بوو، ئینجا کاتی ئه وه یه باس له هکاره کانی پاشه کشه و له مپه ره «زه ین»یه کان بکریت. بار و دخک که تیدا ته نانه ت ئیراده ی خه باتیش به هاسانی ناتوانت کرده وه ی گشتی کاریگه ر پکبهنت.

هه ر له سه ره به ندی ده یه ی شه ستی هه تاویدا رژیم بو تک

شکاندنی هێزی ئوردووی کار “شۆرای ئیسلامی کار!” و دواتر “خانه ی کاریگه ر” ی دروست کرد، تا له سه ره وی چینی کرێکار سوونه ته دواکه وتوانه و دژه کرێکاریه کانی خۆی له شوێنی کار به زه به ر و زه نگی ماشینی سه رکوتی ده وله تی وه گه ر بخات!

و له درێژه ی ئه م هه وڵه کونه په ره ستانه دا و بۆ زیاتر چه سپاندنی ساڵی 1360 ” یاسای کار” یش وه ک نووسخه ێکی زۆر کۆنه په ره ستانه و دژه کرێکاری هاته ئاراوه. ئه ویش نه وه ک خاڵی ده ستپێک، به ڵکوو وه ک مۆرکی ته ئید و چه سپاندنی یاسا و حوقوقی هه ر ئه و دواکه توویه که به هه زینه ی گه لێک قورس به چینی کرێکار ته حمیل ببوو. به ڵام دیسان هێزی چینی کرێکار سه باری پرش و بڵاوی و نه بوونی رێکخراوی سه ربه خۆی خۆی، له شوێنی کار و ژیانی بو ده سته به رکردنی مافه سه ره تایه کانی له به رابه ر ئودووی سه رمایه دا له خه باتی به رده وامدا بوو.
به ڵام رژیم به داسه پاندنی کۆسپه و له مپه ره «عه ینی» کانیش وازی نه هێنا. چونکه ده یزانی کۆسپه «عه ینی» یه کان ئه ر له ئاستی «زه ین» یشدا ته سبیت نه بن، جێگیر و سه قاگیر نابن. بۆیه به م پێیه کۆسپه «زه ین»یه کان وه ک ته واوکه ریش زیاتر له جاران په ره ده ستێنن.

جیاوازی گه لی ئیدئۆلۆژیکی، ناسیونالیستی، مه زهه بی، نژادی و جنسی و گه لێک دۆ سته به ندی تر به رنامه بۆ دارێژراو ده وروژێندرێت و زیاتر و زیاتر باوه شێن ده کرێت. رژیم هه وڵده دات، سه ره کیترین کۆشه و ئه زمه کان و (ته زاده) دژبه ره کانی کار و سه رمایه که باڵی ره شی به سه ر هه ۆس و که وتی ئوردووی سه رمایه و کاردا کۆشاوه به شێوه یێک له شێوه کان لاوه کی نیشان بدات، به جێگای ئه و ئه و ته زادانه کۆشه ی ناوخۆیی ئوردوگا بوروژێنێت و خاوی کرێکارانی پێ ببه ستێت. به واتایێکی تر کرێکاران به جێگای بایه خدان به هاوچاره نووسی، خۆیان له م ئوردودا وه ک دوژمن یه کتر ببیننه وه. به ڵام کرێکاران جگه له ئه زموونی پر بایه خی خه بات له گه ڵ رژیم پێشووی په هله وی و هه روه ها ئه و ده سکه وتانه له ساڵه کانی خه بات له دژی رژیمی ئاخوندی و هه ر وه ها پشت به ستن به سه رچاوه ی ده وڵه مه ندی«مارکسیزمی شۆرشگێر» که ساله کانی سه ره تای شۆرش بده ستی هێنا بوو، و ده رس وه رگرتن له ئه زموونی زیندووی ته حه زوب به گه شتی (که له و چه ند ساله پاش شورشی ئیران به ده ستهاتبوو و به خۆرایی له گه ڵ هێرشی به ربڵاو و و ه حشیانه ی رژیم رووبه روو ببوو) به راده یێک له زانستی سیاسی

و چینایه تی گه یشتبوو که نه که وێته ناو داوی فریوده رانه و سیستماتیکی رژیم و هه وڵه کانی ئوردووی سه رمایه له م بواره دا توانی به زۆری پووچه ڵ کاته وه و زیاتر له وه نه توانی هه زینه یان پێ ته حمیل بکات.
سه رباری داسه پاندنی وه ها هه ڵس و که وتێکی زاڵمانه به سه ر ئوردووی کاردا، دیسان رژیم نه یتوانیوه به ته واوی رێگر بێت له سه ر رێگای پێکهێنانی سه ندیکاکان، «کومه یته ی په یگیری» و «کومه یته هه ماهه نگی»...بێقداکێکی له ماف و به رژ ه وه ندی کرێکاران. به ڵام به هۆی ئه و هه ڵس و که وته دواکه وتوانه یه ی شوێنی کار و یاساگه لی دژی کرێکاری که به تایبه ت به سه ر سه ری کرێکارانی دائیمیه وه هه یه، هه ل و مه رجێکی خولقاندووه که به شی هه ره زۆری ئه م کرێکارانه واته زیاتر له 80% یان به ره و ریزی کرێکارانی «قه راردادی کاتی» و «په یمانکاری» و «چه کی سپی ئیمزا» پال پێوه نراون و به رده وام ئه م هێزی کاره به رینه، رێژه که ی له گۆراندایه و به له سه ر کار ده رکردن و نه قڵ کردنیان له م شوێن بۆ ئه و شوێن له هه وڵی پرش و بڵاو کردنیدان.

واته ئه گه ر سه ندیکایێک بیهه وێت به هیمه ت و ئیبتکاری پێشره وانی کرێکاری له شوێنی کار پێک بێت، تا سه ندیکا بیهه وێت پێوه ندیه ئورگانیکه کانی چر و پڕ کاته وه له گه ڵ سه رجه م کرێکاران و ئاماده یی گشتیان بۆ رووبه رووبوونه وه له گه ل یاسای دژه کرێکاری و ده رکردن و جێگۆرکێی کرێکاران تێدا سازبکات، به ده یان و سه دان به هانه له وانه ته واو بوون قه ردادی کاری و شتی تری له م چه شنه له لایه ن ده وله ت و خاوه نکارانه وه ده که ونه ژیر زه خت و گوشار و راو و دوونان! به واتایێکی تر ناهێڵن سه ندیکا ئه و جێره ی شیاوه پێوه ندێکی چڕ و پڕ له گه ڵ کرێکاراندا پێک بهێنێت و توانایی به کرده وه ده رهێنانی ویست و داخوایه کانیان هه بێت و هێز بدات به خه باتی کرێکاران و هه وڵه کانی سه ندیکا زۆرتر له چوارچێوه ی راگه یاندندا قه تیس ده مێنێته وه.

هه ر وه ک چۆن «کومه یته کان، ئه نجوومه نه سه ربه خۆکان»ی جیا له ده وڵه تیش هه ر له دۆخێکی وه ک سه ندیکادا به سه رده به ن. به ڵام تا ئه و جێگه ی بۆ «مه جامعی گشتی» ده گه رێته وه، فه لسه فه ی بوونی به ته واوه تی جیاوازه له سه ندیکا و نیقابه کرێکاریه کان. «مه جمعی گشتی» هه ڵگری گه لێک تایبه تمه ندیه، یه کێک له وانه ئه وه یه چاوه رێی وه رگرتنی ئیجازه له هیچ شوێنێکی ده وڵه تی و خاوه نکاران نامێنێته وه، به پێچه وانه هه موو ئه و یاسا و

رێسا پڕ و پووچانه ی له سه رێگای دانراوه لاده دا تا هێزی واقعی کرێکاران به کرده وه له گۆرپانی کار و خه باتدا وە گه ڕ خات. نیشانی بدات که ئه و هێزه ده توانێت نه چێته ژێرباری ئه و زه خت و گوشارانه و ئه و کۆسپانه ی ویستوویانه و ده یانهه وێت به سه ریاندا بسه پێنن.

ئێستا باسی سه ره کی ئه وه یه، کاتێک رژیم له لاێک به شێوێکی بنچینه ی هه ڵس و که وتێکی ته واوه ن دژه کرێکاری به زۆری ماشینی سه رکووت به سه ر شوێنی کار دا سه پاندووه و له لاێکی تریشه وه به یاسای دواکه وتووانه هه ل و مه رجێکی خولقاندوه که کرێکاران به ردوام له شوێنه کانی کار جێ گۆرکیان پێ بکرێت و به کرده وه ئیمکانی ئه وه یان لی بسه ندرێته وه رێکخراوه ی سه ربه خۆ ساز بکه ن بۆ رووبه روو بوونی خه باتکارانه له دژی ئوردووی سه رمایه و چیتر ئاوا هه زینه قورس نه دات، دیسان له گه ڵ ئه و پرسیاره هه میشه یه رووبه روو ده بین، «ده بێ چ بکرێت؟».

هه ر وه ک پێشووتر باس کرا، هه بوونی سه ندیکا و نقابه ی کرێکاری له هه ناوی ئه م بازاری کار و یاسای جه نگه له دا که رژیم زاڵی کردووه نیشان ده دا ئامرازێکی کارساز نییه، و تا به ئێستا سه رباری ئه و هه زینه قورسه ی که کرێکاران بو پێکهێنانی ئه م رێکخراوه سه ربه خۆیانه داویانه، له گه ل ده سکه وته کانیان به راوه رد ناکرێ و زیاتر له ئاستی راگه یاندراو و ئاگاگه ریدا ماوه ته وه، و نه یتوانیوه له نێوان رێبه ران و پێشره وانی کرێکاری و به ده نه ی ئه م چینه به رینه دا پێوه ندێکی توند و تۆڵی ئورگانیک دروست بکات. ئه گه ر نه ڵێم ئه م جوره پێوه ندیه ته واوه ن بوونی نییه ده کرێ بگوترێ هێنده لاوازه و ناکارایه که کاردانه وه ێکی ئه وتویان له سه ر ریکخستنه کان نییه، هه ر به هوی ناکار بوونی ئه م ئامرازه زۆر زوو له لایه ن هێزه ئه منیه کانی ده وڵه ته وه شناسایی و ده ستبه سه ر و حه زف ده کرێن بێ ئه وه ی به ده نه ی ئه و چینه به رینه به و هۆکارانه ی باس کران، بتوانی هه وڵێک جدی و لێبراوانه بو ئازادیان بدات!
بهێلن با مه به سته که م به باس کردن له سه ر موعه لیمه کان وه ک به شێک له چینی کرێکار روونتر بکه مه وه. موعه لیم خۆی به شێک له چینی کرێکاره که گه رایش و مه یلی بورژوازی زور به رنامه و ئامانجدار هه وڵده دا له نێو کۆمه ڵگا و ته نانه ت له نێو کرێکارنیشدا ئه و بۆچوونه جێ بخات که موعه لیم چونکه هێزی "ناموه لیده" و گه رایشی دژی سه رمایه داری نییه، ئه م به شه له چینی

کرێکاری "مو ە لد" بە تە واوی دابېر□ت و لە نێوانیاندا کە لێن و دیوار ساز بکات.
لە راستیدا ئە و یە کێک لە ئامرازە کانی بورژوازی بو ئە وە لە نێوان کرێکارانی فکری و جە ستە یی وە ک چینێکی واحدی یە کگرتوو بە ئاوە ژوو کردنە وە ی دوکتورینی«کرێکاری موە لد و ناموە لد» کە لێن و ناکۆکی بخاتە نێو چینی کرێکار کە تە نیا موعە لیمانیش نین بە ڵکو ریزی میلیونی هە مو کرێکارانی بە شە جیاجیاکان لە خزمە تگوازریش لە خو دە گریلێت و بە م بیانوە دە یانهە وێت رێگری بکە ن لە یە کگرتووی و هاوپشتی سە رتاسە ری ئە م چینە بە رینە ی کۆمە ڵگا.
ئە گە ر سە رنجتان دابێت، رژیم بە پشت بە ستن بە م ستراتژیە، کە متر لە بە شە کانی تری چینی کرێکار، شوێنی کاری موعە لمە کانی خستووتە ژێر باری قورسی ئە و گوشار و گورانە بنچینە یە ی جێگۆرکێ پێکردن و و قە راردادی کاتیە وە. واتە مە درسە کان ئە و بە شە لە شوێنی کارن کە کە متر لە گە ڵ ساختاری کاری شوێنە کانی تری کار رووبە روون و زیاتریان بە شێوە ی دائیمی و پە یمانی لە و پیشە یە دا دامە زراون. هە ڵبە ت رێژیکی بە رچاو لە و موعلمانە ی کە بە شێوە ی«حق التدریسی» یا لە کە رتی تایبە تیش کار دە کە ن لە گە ڵ هە ل و مە رجی گە لێک دژوارتری کار و ژیان بە بە راوە رد لە گە ل موعلمانی دائیمی رووبە روون.
بە هۆی ئە وە ی رێژە ی موعە لم بە قە راردادی کاتی و «حق التدریسی» بە گشتی لە کۆمە ڵگای ئێراندا لە رێژە ی موعە لمی دایمی و پە یمانکاری زۆر کە مترە، سە رباری ئە وە ی ئە وانیش لە گە ڵ هە رە شە و زە خت و گوشاریی رژیم بە رە وروون، بە ڵام بە و هویانە ی باسکرا کە متر مە ترسی جێگۆرکیان لە سە رە و توانیویانە جێگە و پێگە ێکی تا رادە ێک چە سپاوتر لە شوێنی کار بۆ خۆیان لە ئاستی ناوچە یی و سە راسە ری دا دە ستبە ر کە ن.
هە ر بە هۆی بوونی ئە م هە ڵس و کە وتە لە شوێنی کاری موعلمدا، ئە و ئامرازە دە فە تێکی باشی بو فە راهە م کرددون تا بتوانن «شۆرای هاوئاهە نگی رێکخروە کانی سنفی موعە لمان» ساز بکە ن، و سە رباری کۆسپە کانی سە رێگایان، هە نگاوی گشتی و بە کۆ بۆ بە کردە وە دە رەێنانی هە وڵە کانیان لە ئاستی سە راسە ریشدا هە ڵبگرن.

خاڵی بە هێزی ئە م بە شە لە چینی کرێکار بۆ ئە و دە گە رێتە وە، سە رباری هە ر کە م و کورێک و رە خنە ێک کە دە کرێت رووبە رووی بکرێتە وە، توانیویە تی تا رادێکی زۆر پێوە ندێکی ئورگانیکی سە

رتاسه ری له نێوان شێرا و به ده نه دا ساز بکات و هه ر به م پێیه ش له دۆخه جیاجیاکاندا له زه رفه یه تێکی باشدا توانیویه بانگه شه کانی بۆ مانگرتنی سه راسه ری مه علمه کان وڵام بگرێت. هه ر وه ک چۆن له یه ک ده یه ی پێشوودا چه ندین جار چ له ئاستی ناوچه یی و چ سه راسه ریدا چه ند مانگرتنی شکۆداری ڕێکختووه. هه ر چه ند هه موو جارێک له گه ڵ شه پۆلێکی به رینی سه رکوت و راو دوونان و گرتن و ده سبه سه ر کردنی وه حشیانه ی رژیم به ره و روو بووه. ئیمکانێک بۆ به ریکخراو بوون و ئیبرازی وجوود، که به شه کانی به تایبه ت پیشه سازی و نه وت و پاڵایشگا و شوێنه سه ره کیه کانی تری به رهه مهێنان، هه ر له سه رتای هاتنه سه ر کاری رژیم، به شێوه یلێکی ساختاری و به رنامه بۆ دارێژراو چ له که رتی ده وڵه تی و چ که رتی تایبه ت لێی مه حرووم کران.

به ڵام با لێره دا بگه رینه وه بو وڵامی پرسیاری«ده بێ چ بکرێت!». چاره ی کار ته نیا و ته نیا له وه دایه ده ست به کار بین بۆ پێکهێنانی «مه جمه عی گشتی». هه ڵبه ت مه جمه ع” نه وه ک رووداوێک، به ڵکوو وه ک رێوتێکی دایمی که له شوێنی کار وه گه ر خرا بێت. گه وره ترین هه ڵه ئه وه یه «مه جمه عی گشتی» له بازنه ێکی داخراوی وه ک کۆبونه وه ێکی راگه ێندراو به کات و شوێنی دیاری کراو قه تیس بکرێت. «مه جمه عی گشتی» ده بێ درێژه ی ره وتی ئاسایی کار و ژیانی روژانه بێت. به مانایێکی تر له کاتی پشوودان، وه چانی کورت له کاتی کاردا، یا ته نانه ت له کاتی به رده وامی بوون له کار که کرێکاران شان به شانی یه کتر سه رقاڵی کارن.

ده مهه وێ بڵێم، کاتێ بریاری گشتی و به کۆ ده بێت به به شێک له ریتم و ئاهه نگی به رهه م هێنان، لیره دایه که چیتر ده وڵه ت له گه ڵ« شوێنێکی دیارکراو بۆ هێرش کردن» به ره ورووو نییه، به ڵکوو له گه ڵ هه ل و مه رجێکی بۆ پسانه و دایمی له به هه م هێنانی گشتیدا رووبه رووه. مه رجی سه ره کی ده بێت په ره پێدانی «مه جمه عی گشتی» بیلێت، نه ک به شێوێ ته مه رکوزگه رایی، چونکه دایم سه رکوتی ده وڵه تی له شوینی ته مه ر کوزه وه ده ستی پیلێکردووه. واته رێگا چاره چینی کرێکا«پرولیتاریا» بۆ خه بات و رووربه روو بوون له گه ڵ ئه م ساختاره دوگم و داخراوه که رژیمی به سه ریدا سه پاندوون، و بۆ ئه وه ی ئه م خه باته بو خۆیان که م هه زینه و بۆ رژیم پر هه زینه که ن، ته نیا و ته نیا له رێگای پێکهێنانی «مه جمه عی گشتی» و په ره پێدانیه به رفراوانی له ئاستی سه راسه ریدا مسۆگه ر ده بێت.

به جێگای ئه وه ی له شوێنێک یه ک «مه جمه عی گشتی» گه وره ی ناوه ندی دروست بێت، دروسته که ی ئه وه یه، هاوکات له ده یان و سه دان و هه زاران شوێنی جیاجیا ده یان و سه دان و به هه زاران «مه جمه عی گشتی» له واحد و که رته کانی شه وانه ڕۆژی شوێنه کانی کار و ژیان دروست بکرێت. هه کام له م «مه جمه عه گشتی»یانه ورد و درشت ئیختیاری بریاردانی هه بێت، نه ته نیا راگه یاندن، یان ئاڵ و گۆڕ کردنی بیر و را یان ته نیا ئه رکه کانی کورت بکرێته وه بۆ ئاگایی دان و راگه یاندنی وشک و بێ کرده وه. هاوئاهنگی هه بێت، ئه ویش نه ک له سه ره وه، به ڵکو له ڕێگای نوێنه رانێک که به رده وام ئاڵ و گۆڕ ده کرێن له ڕێگای هه ڵبژاردن له «مه جمه عی گشتی» دا.
«مه جمه عی گشتی» شکڵی، ئولوگوی کلاسیکی شۆرایی یه که چینی کرێکار له به رابه ر ئوردووی سه رمایه دا به هێز ده کات، «مه جمه ع گشتی، له گه ڵێک رووه وه جیاوازه له ڕێکخراوه کانی وه ک سه ندیکا و نقابه کرێکاریه کان. «مه جمه عی گشتی» ڕێک به هۆی ئه وه ی پێوه ندێکی ئورگانیکی سه راسه ری به رین له نێو چینی کرێکار و ته نانه ت توێژه کانی تری کۆمه ڵگایش وه گه ر ده خات، خه بات و رووبه رووبوونه وه له گه ڵ ئوردووی سه رمایه که م هه زینه تر و ته نانه ت بریار بۆ مانگرتنی سه راسه ریش ده توانی به شێوه یێکی که م هه زینه به کرده وه ده ر بهێنێت. و هه ر به م پێیه به ره نگاری رژیم تێک بشکێنێت و فه له جی کات. یان تایبه تمه ندێکی تری «مه جمه عی گشتی» له وه دایه به رده وام بوونی هه یه و کرێکاران وه ک ئامرازێکی گشتی دایم له به رده ستیاندایه، هاوکات چون له جه مع هێز وه رده گرێت و نوێنه ره کانی به خێرای له حاڵی گوراندان به م پێیه ش، شناسایی کردنی نوێنه رانی بو هێزه ئه منی و میلیتاریستیه کان زۆر پر هه زینه و ته نانه ت نا مسۆگه ر ده کات.

هه موو له م حه قیقه تاڵه ته ئاگادارین، رژیمی ئێران به ره والی دایمی به شناسایی کردنی ڕێبه ران و پێشره وانی کرێکاری سه رکوت ده ست پێده کات. هه به م پێیه، «مه جامعی گشتی» نابێت نێوی فه رمی، هه یئه تی ره ئیسه ی دایم، یا وته بێژی دایمی هه بێت. نوێنه ران ته نیا هه ڵگری بریاری «مه جمه عی گشتی» ن، نابێ به هیچ شێوه یێک و له هیچ هه ل و مه رجێکی کاریدا، کارێک بکه ن به هاسانی شناسایی و حه زف بکرێن. له واقعدا شه فاف بوون و ئاشکرا کار کردن ده بێت له ئاستی ویست و داخوازی و بریاره گشتیه کاندا بێت نه ک له ئاستی تاکه که سیدا.
ده وڵه ت له ماوه ی ئه و چه ند ده یه دا به هۆی نه بوونی «مه جامعی گشتی» توانیوه تی به زۆر ملی ده سه ڵاداریه تی سه ره

رۆيانه خۆيى به رێته پێش . واته ته واوى زۆر خۆى وە گه ر خستووە
نه هێڵێت ئوردوى كار رێكخراوى سه ربه خۆ كه توانايى به كرده وه
ده رهێنانى بريارە كانى هه بێت به ده سته وه بگرێت. هه ر بۆيه له
م هه ڵس و كه وته كاريه دا به داسه پاندنى ياساى دژه كرێكارى
توانيويه چينى كرێكار په رته وازه بكات و پێوه ندى ئورگانيكى له
به شه جياجياكان نيشانه بگرێت و ئيمكانى سه ر هه ڵدانيان لى
بستێنێ.
شكڵ و شێوه كان تا ناوه رۆكى خه بات و گه ڵاله كردنى ويست و
داخوازيه كان ده بێت به جۆرێك خۆ ده رخات، كه له كارگاى پينج كه
سى و ده كه سى بگره تا كارخانه ى سه دان و هه زاران كه سى هه موو
تێيدا هاو به رژه وند ببينن. بو وێنه بانگهه شه بۆ ئه م بريارانه
وه گه ر بخرێت:
يه كه م، حه قده ستى راسته قينه ى سه رتر له هێڵى هه ژارى، دووهه
م، هه ڵوه شانه وه ى قه راردادى كاتى و كونترۆڵى گشتى به سه ر ئه
منيه ت و سه عاته كانى كارد!. بانگه شه بۆ ئه م خاڵه ماديه هاوبه
شانه، به ردى بناغه ى هاوئاهه نگى سه رتاسه ريه، كه به تايبه ت
به هه ل و مه رج و ئيمكاناتى ئه م سه رده مه ده كرێ به كرده وه
ده ربێت نه ك ته نيا به بانگه شه ى سه ر كاغه ز كه هيچ زامنێكى
ئيجرايى نييه. «مه جمه عى گشتى» ده توانێ خه بات به ئاستى ويست و
داخوازيه كان قه تيس نه كات و ته نانه ت هه نگاو هه ڵگرێ بۆ
مانگرتنى سه راسه رى و له ويش سه رتر چه رخه ى به رهه م هێنان
راگرێت و ئۆردوى سه رمايه فه له ج و به چۆكدا بێنێت. «مه جمه عى
گشتى» كه هه مه لايه نه په ره بستێنێ ده توانێت وه ك سولول و
عونسورى شۆرا بوار بۆ پيداويستيه كانى دروست بوونى شۆرا و ته
نانه ت بوار بۆ حيزبى كرێكارى به هێز و حيزبى كۆمۆنيستى له ئاستى
سه راسه ريدا له پاش به چوكدا هێنانى رژيم به رادێكى زۆر
بخولقێنێت كه هه ر دوو وه ك نانى شه و بۆ چون به ره و گرتنى ده
سه لاتى سياسى و تێكشكاندنى ماشينى سه ركوتى ده وڵه تى و به سه
ركه وتن گه ياندنى شۆرشى كريلێكارى حه ياتييه!
تايبه تمندێكى ترى به رچاوى «مه جامعى گشتى» هاوكات بوون له به
كرده ووه ده رهێنانه، نه ئيلزامه ن هاومه كانى. هاوئاهه نگى
واقعى له رێگاى كاتبه ندى هاوبه شى كرده وه كان به دست دێت، له
وه چان گرتنه هاوكاته كانى چه رخى به رهه م هێنان تا كه م كردنه
وه هاوئاهه نگى خێرايى كار تا سه رپێچى كردنى به كۆ له ئيزافه
كارى…له مه وداى ديارکراودا. ئه م چه شنه كرده وانه، جالبى له وە
دايه پێويستى به كۆبوونه وه ى فيزيكى نييه، كاريگه رى سه رتاسه
ريان هه يه، و تازه ئيمكانى سه ركوت كردنيشان بۆ ده وله ت زۆر

زۆر که مه.
«مه جمه عی گشتی» به شێوێک شوێنی گرێدانی ژیانی ده ره وه ی شوێنی کاریشه به «مه جمه ع» ه وه، واته «مه جامع گشتی» ته نیا له چواردیواری شوێنی کاردا قه تیس نییه، که ده وڵه ت به هاسانی بتوانێت خه فه ی بکات. «مه جمه عی گشتی» پێوه ندی به رده وامی هه یه له گه ڵ بنه ماڵه کان، له گه ڵ بێکاران، گره که کرێکاریه کان، خانه نشینه کان، و ته نات مه نتقی «مه جمه عی گشتی» ده بێ په ل بهاوێته زانکۆکان، قوتابخانه کان، نه خۆشخانه، گه ره کی شار و دیهاته کان و ته نانه ت بۆ وڵاتانی تریش په ره بدرێت. له وها که ش و هه وێکدا سه رکوتی مه جامع به واتای په ره ساندنی قه یرانی کۆمه ڵایه تی و سیاسی یه بۆ ده وڵه تی نه نگینی سه رمایه داری و هه زینه که ی بۆ گه لیلێک قورس و ته نانه ت نامومکین ده کات.

«مه جمه عی گشتی» ده بێ هێڵه سووره کان زۆر به دروستی ره چاو بکات، له وانه سه ربه خۆیی به ته واو مانا له ده وڵه ت، دامه زراوه ی فه رمی و ئۆپۆزسیونی بورژوازی، چونکه هه ر چه شنه ناونووسی فه رمی، نوێنه رایه تی یاسایی، یا «به فه رمی ناسیاوی» رێک ئه و که لێنه یه که رێگا ده کاته وه بۆ سه رکوت. «مه جمه عی گتی» کاتێک ناتوانرێ سه رکوت بکرێ که له هه موو شوێنێک بوونی هه بێت، نه ته نیا له یه ک شوێن، نه به شێوه ی کاتی به ڵکوو وریا و ئاگا به ویسته مادیه هاوبه شه کان، نه ک وه ک ئامرازی گوشار به ڵکوو له جێگه و پێگه ی چینایه تی خۆیه وه و وه ک ته نیا سووژه ی مێژوویی بۆ گۆرانی بنه ره تی ئه م هه ڵس و که و ته سه رمایه دارانه بێته مه یدان، و ئاسۆی «مه جامعی گشتی» ده بێ گرێ بدات به لیلێدان و نه فی چه وسانه وه و ده سه ڵاتی سه رمایه داریه وه.
کۆسپه عه ینیه کان، ئیمکانی یه کگرتووی تێک ده شکێنێ، و کۆسپه زه ینیه کان، ئه م شکسته ئاساسی، و ته نانه ت چاره هه ڵنه گر و ته نانه ت "ره وا" به ئه ژمار ده هێنێت.
له وه ها هه ل و مه رجێکدا، رێکخراو ئه گه ریش دروست بێت، زۆر جاران وەک ته جروبه نیشانی داوە کارگه ری ئه وتۆی نییه و بێ گیانه، نه ک له رووی که م ئاگابوون و زانستی چینایه تی و لاوازی ئیراده ی کرێکاران، به ڵکو به هۆی تێکشکاندنی هاوکاتی به ستێنی مادی«عه ینی» و ئاسۆی «زه ینی» خه باته وه.
ئه م چه رخه یه، خۆی له خۆیدا ئاڵقه یێکی نوقسان له ده سه ڵات دروس ده کات که تێیدا هه ر جۆره لاوازێکی عه ینی، لاوازیلێکی زێهنی ته شدید ده کات و هه ر پرش و بڵاوێکی زێهنی، زاڵ بوونی "عه ین" ێک مسوگه ر تر ده کات. لووتکه ی ئه م رێوته، هێنانی یاسای له هه

ڕووێکه وه دواکه توانه ی(وه ک یاسای کاری 1369 ڕژیمی ئێران) ه، که گێرانی بنچینه یی کار ره واج ده دات و به ره نگاری له به رابه یدا نایاسایی یان ناموومکین ده هێنتته به رچاو. زاڵ بوون به سه ر ئوردوی کار له ده ورانی معاسردا، پروژه یێکی گه لێک ئالۆز و تێکچرماوه که هاوکات هه م «عه ین» و هه روه ها «زێهن» ی چینی کرێکاری کردووته نیشانه بۆ گه یشتن به ئامانجه چه په له کانی.
تێگه یشتن له م هه ژمونیه دوو جه مسه ره مه رجی سه ره تایه بۆ گه کاله کردنی هه ر ستراتیژیکی ئازادیبه خشی واقعبین و کاریگه ر. ته نیا به ده رک و تێگه یشتنی دیالکتیکی له م هه مزیستیه ناپیروزه ی نێوان «ساختار و ئیدئۆلۆژی» یه ده توانرێ هیوا به شکست پێهێنانی ئه و ئالقه نوقسانه ی جیاکاری و دووبه ره کایه تی بهێنرێت و «ئێمه» گشتی ببووژێته وه، که له باری مێژوویه وه «ماتۆری به حه رکه ت ده رهێنانی ئاڵ و گۆری شۆرشگێرانه یه.
سه رمایه داری جیهانی و له سه روی هه موویانه وه ولاتانی وه ک ئامریکا، بریتانیا، فه رانسه و ئاڵمان پاش شۆرشی سالی 57 توانیان له ڕێگای "گه ڵاله ی گوادالوپه وه" ڕژیمی ده ستپه روه رده ی خۆیان به ڕێبه ری جه لاد خومه ینی سوار شه پولی شۆرش بکه ن و به ته واوی موساده ره ی بکه ن. ئێستا نزیک به پێنج ده یه ی چینی کرێکاری ئێران و خه ڵکی ژێرده ست و سته م لێکراو له لایه ن ئه م ڕژیمه وه بۆ به زیانه ده چه وسێته وه که سه رمایه داری جیهانیش تێدا هاوبه رژه ونده. سه رمایه داری له شۆرشه کانی پێشوو، به تایبه ت له کۆمۆنی پاریس و شۆرش کرێکاری ئۆکتوبری 1917 ی رووسیه ئه م ده رسه فێر بووه، چینی کرێکار ته نیا له گۆرپانی هه ڵس و که وتی شوێنی کار نابێت شکست بدات، به ڵکوو ده بێت له ڕێگاکانی تریشه وه له وانه گه شه پێدانی مه یلی ریفۆرمیستی و پر و بال پێدانی سه ندیکا و نقابه ی کرێکاری فه رمی زه رد، ته نانه ت داکۆکی له پێکهێنانی ڕێکخراوه ی سه ربه خۆ و حیزبی کرێکاری ڕیفورمیستی بۆ شکست و هه رس پێهێنانی خه باتی ئوردووی کار که ڵک وه رگرێت. به واتایکی تر ئاسۆی چه پی «هه مه با هه می» و گوتاری "دیموکراسی بورژوازی و مافی مروف" ئامرازێکه کارایه، ئه و ده وره یه له وڵاتانی جوراواجوردا، چینی کرێکارێ پێی له خه باتی چینایه تی و ئاسۆی ئینترناسیونالیستی و کومونیستی دوور دێ خاته وێ. تا به جێگای ئاسۆی شکست خواردووی سه رمایه وه ک دوورنما نیشان بدات !
وڵاتانی ڕۆژئاوا و جه مسه ره کانی تری سه رمایه داری ناوچه که ش ده بینن ڕژیمی سه رمایه داری ئێران، له ماوه ی ئه و چه ند ده یه دا، وه ک ڕژیمێک که به رژه وه ندی سه رمایه داری جیهانی ده

پاریزێ و پاسداری ده کات، ته نانه ت ئه گه ر به قیمه تی هولوکاستی کومه ڵگای ئێرانیش بووبێت له به جێ هێنانی ئه رکی خولێی له به رابه ر ئوردووی سه رمایه به مسقال کێتا نه هاتووه، و نه ته نیا پێوه ندی ئورگانیکی بزوتنه وه ی کرێکای ئێرانی له ناوخۆ مه حرووم کردووه، به ڵکوو پێوه ندی ئورگانیکی ئه وانی له گه ل هاوچینه کانی له ئاستی جیهانیشدا به ته واوی لاواز کرده وه و ته نیا به داکۆکی له فزی و به یانیه پشتیوانی و ئاکسیونه کان قه تیس کراوه.

هه ڵبه ت لیره دا دێمهه وێت، له جیاوازێکی سه ره کی که پرولیتاریای وڵاتانی ڕۆژئاوا له گه ڵ پرولیتاریای ئێرانی ژێر ده سه ڵاتی رژیمی سه رمایه داری ئاخووندی هه یه تی باسێکی کورت بکه م. له وڵاتانی ڕۆژئاوا پرولیتاریا ئازادێکی نه سبی هه یه و له مافی ڕێکخراوه ی سه ربه خۆیش له وانه سه ندیکا و نقابه ی کرێکاری و حزبی کرێکاری و کۆمۆنیستیش به هره مه نده، هه ڵبه ت ئه م حاڵه ته ش بۆ ئه وه ناگرێته وه که گۆیا سه رمایه داری له م گوشه ی جیهان به هۆی بیری ئازدایخوازیه وه وه ها هه لێکی ره خساندووه یان لایه نگری مافی به شه ریه ته، نه به دێنیایی وا نیه، به ڵکوو ئه م رادێ له ئازاد بوون و که ش و هه وا نسبیه ش به رهه می چه ندین ده یه یان باشتر بڵێین چه ند سه ده خه باتی کرێکاران و کۆمۆنیسته کان و به ره ی ئازادیخوازی و به رابه ری ته له به که له پێناویدا هه زینه گه لێک قورسیان داوه، تا به ئێره گه یشتوو!
به ڵام هه ر ئه م ده سکه وتانه ش زۆر جار هه وڵ دراوه و ده درێت دیسان ره وت بکرێ و یان له دژی خۆمان به کار بهێنن. ئه مه له حاڵێکدایه که له ئێران ئه م ئازادیه نسبی و ماوفانه نه ته نیا له چینی کرێکار به ڵکوو له زۆرینه ی به رینی کۆمه ڵانی خه ڵکی ئێران به ته واوی زه وتکراوه.
به ڵام ئه گه ر ته سه وری ئه وه تان کردووه ئه م ئازادیه نسبیه ی کرێکاران و مافی ڕێکخراوی سه ربه خۆ له ده وڵه ت و پێکهێنانی ئه حزابی کرێکاری و کۆمۆنیستی له وڵاتانی سه رمایه داری ڕۆژئاوا هاوسه نگی هێزی به قازانجی ئوردووگای کار گۆڕیوه، تووشی هه ڵه یه کی زۆر قورس بوون. له وڵاتانی ڕۆژئاوا ئه م سه ندیکا و نقابه کرێکاری و ئه حزابی کرێکاری و کۆمۆنیستیه، راسته به شێوه یه کی ئازادانه ڕێگای دروست کردنیان ده درێتی و ته نانه له ئاستی میلیونیشدا ده توانن ئه ندام وه بگرن، به ڵام زۆربه ی هه ره زۆریان له به یانی واقعدا به رژه وه ندی چینی کرێکار نه ته نیا نوئنه رایه تی ناکه ن به ڵکوو ته نیا و ته نیا ئامرازێکن بۆ سات

و سه ودا و به تایبه ت راوێژکارێ کانیان زیاتر دێڵالن له نێوان
ده وڵه ت و خاوه نکاران نه ک نوێنه ر، هه ر به م پێیه ئه رکی سه
رۆ کیان دوور خستنه وێ کرێکارانه له ئامانجه سه ره کیاکانیان و
هیچی تر.
بۆ وێنه حزبی کرێکاری بریتانیا یه کێک له ئه حزابی خاوه ن پێشینه
کۆنی کرێکاری ئه و وڵاته یه و به چه ند میلیون ئه ندامی هه یه.
یان ئیتحادیه(نیقابه) و سه ندیکاکانیش به هه مان شێوه. به ڵام
زۆرینه یان نه ته نیا به رژه وندی راسته قینه چینی
کرێکار(پرولیتاریا)ی بریتانیا نوێنه رایه تی ناکه ن به ڵکوو
خۆیان بوونه ئامرازێکی زۆر کاریگه ر تا پرولیتاریا له به رانبه ر
سه رمایه داریدا عه قیم بکه ن.
هه ره وه ک چۆن چه ند ده یه به ر له ئێستا مارگارت تاچر(له دامه
زرێنه ران و داهێنه رانی یاسایی دژه کرێکاری، که هه ر به م بوونه
وه به خاتوونی ئاهه نین ناوبانگی ده رکرد) له وڵام به پرسیاری
وتووێژێکی تایبه ت له سه ر حزبی کرێکاری بریتانیا که لێده
پرسن:«ئێوه بۆچی مه یدانتان بۆ گه شه کردنی حزبی کرێکاری
بریتانیا ئاواڵا کردوه؟» له وڵامدا “خانمی تاچر” زۆر راشکاوانه
ده لێ:«ئه م حیزبه هه ر ئه و به ڵای که من ده مهه ویست به سه ر
چینی کرێکاری بریتانیای بهێنم رێکخه رێکه ئه و کاره ده کات، که
وایه زۆر رووونه که من رێگری له گه شه کردنی ناکه م.»(نه قل به
مانا)
یان نقابه کرێکاریه کانی ئاڵمان له وانه «دویچه گروکشافت بۆند» و
«وێردی» و «د.گ.ب» که هه ر کام زیاتر له شه ش هه زار ئه ندامیان
هه یه، به ڵام چالاکیه کانی ئه و چه ند ده یه یان زیاتر پێداگری
بووه له سه ر سێ مێحوه ر. یه که م وتووێژ و دانووستان له سه ر
زیاتر کردنی حه قده ستی 1% تا 5% ی له گه ل ده وڵه ت و خاوه
نکار، ئه وه ی به “سی جانبه گه رایی” له جیهاندا ده ناسرێت.
دووهه م که م کردنه وه ی سه عاتی کار له حه وتووی 40 سه عات بۆ
که متر له 40 سه عات کار، ئه ویش تا به ئێستا ئاکامێکی ئه وتۆی
نه ته نیا نه بووه به ڵکوو به تازه ی باسێکی گه لێک داخ له نێو
مه جلس و شوێنه کانی تری ده وڵه تی له لایه ن باڵی راسته و مه
یانه ره و رێکه وتووه که خوازیاری ئه وه ن سه عاتی کاری حه
وتوانه له به شێک له ناوه ند و شوێنه کانی به رهه م هێنانی
بکرێته 48 سه عات. سێهه م ته مه نی خانه نشینی له 67 سال دابه
زێته 65 سال.
ده مهه وێت بڵێم، ئه م نقابه و سه ندیکایانه زۆربه یان له راستید
ئوردوی کاریان به قازانجی ئوردوی سه رمایه به هزینه ێکی زۆر که م

بێده ست و عه قیم کردووه. به واتاێکی تر ئه م نقابه و سه ندیکایانه بۆ به شێکی زۆر له “ریبه ران”ی ئه م رێکخراوانه بوونه ته بونگایی سات و سه ودای ئابووری گه وره، که هه ر کامه یان له به رانبه ر داسه پاندنی رێفورمیزم به سه ر چینی کرێکار و دوور خستنه وه ی له خه باتی شۆرشگێرانه و لێبراوانه دا، رێژه ێک له سه هامی ساڵانه ی ده وڵه ت و خاوه نکار ده چێته گیرفانی.

چینی کرێکاری ئاڵمان، که هه موو چه رخه ی به رهه م هێنان به هێزی کاری ئه و ده سوورێت، و به به رهه می کاری ئه م چینه ده توانرێ، هه مووئیمکاناتی رفاهی و نه عه ماتی ژیانی شیاوی ئینسانی ئه ورو نه ته نیا بۆ دانیشتوان و شارومه ندانی وڵاتی ئاڵمان، به ڵکوو بۆ دوو تا سێ به رابه ری رێژه ی شارومه ندانی ئه م وڵاته دابین بکات، به ڵام به پێچه وانه ئێمه شاهدی بێکاری، گرانی، ئاوسانی ئابووری و ده رکردنی کرێکاران له ئاستیلێکی زۆر به رزداین که له مێژووی ده یان ساڵه ی ئه م وڵاته دا که م وێنه یه. هۆکاری ئه وه ی بوۆ له وه ها هه ل و مه رجێکی دژواردداین زۆر روونه.
ده وڵه تی سه رمایه داری ئالمان و ده وڵاتانی تری رۆژئاواش، له هه موو ئامرازە کان و رێگاکان بۆ که م کردنه وە ی حه قده ست و وەر گرتنه وە ی ئه و مافانه ی پێشوتر به دە ست هاتووه که ڵک وەر دە گرن تا سه رمایه زۆرتر که له که ن و «ئه رزشی ئیزافه»(زیده بایی) زیاتر به چنگ بێنن. بورژوازی روژئاوایش له م سه ری دونیا شیره ی گیانی پرولیتاریا ده کێشێت تا هه زینه ی میلیتاریزم و شه ری نیابه تی ناتۆ له مه یدانی نیزامی و هه روەها له مه یدانی ململانێی ته کنیک و فنون و پێشبرکێی ته سلیحاتی دابین بکات و رکه به رانی جیهانی خۆی پێ له مه یدان به ده رکات. و له و سه ری دونیایش زل هێزه جیهانیه کانی تری سه رمایه داری به چه وساندنه وه ی بی ره حمانه له بازاری”کاری هه رزان و کرێکاری خامۆش” به سدووری سه رمایه بۆ گوشه و که ناری جیهان له هه وڵدان تا هێژمونی خۆیان به سه ر رکه برانیاندا بسپێنن و له م ێیناوه دا هه ر دوو دۆزخێکی راسته قینه یان بۆ به شه ر یه ت له سه ر گۆی زه وی خولقاندووه. سه رمایه داری ته نیا له ئاکامی چه وساندنه وه ی چینی کرێکار که «ئه رزشی ئیزافه» بده ست ده هێنێی، زه خت و گوشار ناخاته سه ر ئه م چینه به رینه، به ڵکوو دواتریش له رێگای کرێ خانوو، کاره با، ئاو، نان، هه زینه کانی تری ژیانیش، شتێک بۆ کرێکاران ناهێڵێته وه، جگه له وه ی ده بێ دیسان وزه ێکی هه بێت بۆ ئه وه ی هه ر رۆژ ئاماده بێت وە ک رۆژانی پێشووتر هێزی کاری هه رزان فروش کات. ئوردوی کار به کورتی ژیانی شیاوی ئینسانی ئه

ورو له راستیدا لێی بووه به خه وه ن و خه یالێک که هیچ کات پێی ناگات!

کاتێک له لایک دوڵه ت به زۆری سه رکوتی ماشینی ده وڵه تی به سه ر به شێکی به رین له ئامرازه کانی به رهه م هێنان و هه ست و نیستی چینی کرێکاردا ده ستی راگرتوو و هه موو دام و ده زگا پان و به رین و دوور و درێژه کانیشی سه فیان به ستووه تا ئه و داهاته که مه ش که کرێکار وه چنگی که وتوو لێی بستێنن، و له لاێکی تریشه وه خاوه نکاریش به شه که یتری ئامرازه کانی قۆرغ کردووه، و له و له هه ر دوو کاره ساتبارتر گه رایشاتێک له نێو هه ر ئه م چینه دا ده بێته "کوێخا و ئاغا باڵا سه ر و ده مراست" له وانه نیقابه کان و سه ندیکا و حیزب گه لێک که ته نیا ناوی کرێکار و کۆمۆنیزمیان له سه ره، تا به نوێنه رایه تی ئه م چینه خه باتی چینایه تی و سیاسی ئه م ئوردوه ی کار له به رژه وه ندی ئوردوی سه رمایه و خۆش خزمه تی به چینی سه رمایه داری کونترۆڵ و عه قیم بکه ن و ئه م چینه چیتر توانایی خه باتی شۆرشگێرانه و رووبه رووبوونه وه ی دژی سه رمایه داری بۆ نه مێنێت.

واته ئیتر ئه م چینه نه ته نیا ناتوانێ له ماف و داخوازیه کانی به رحه قی خۆی به مانای واقعی دیفاع بکات، به ڵکوو به جۆرێک رێفورمیزم و ئاڵ و گۆری گه لێک شێنه ی له شوێنی کار و ژیان له به رابه رئوردوی سه رمایه و ده لالانیدا سازش ده کات. کاتیک ئه م چینه له نێوخۆی ئاڵماندا له به رابه ر ته عه روزی ئوردوی سه رمایه دا ده چێته قاوخی دفاعیه وه، روونه به فه رسه نگ له ئه رک و رساله تی ئینترناسیونالیستی خۆی دوور ده که وێته وه. و هه ر به م پێیه هه ست به به پرسایه تی له به رانبه ر هێرشی ئوردوی سه رمایه بۆ سه ر هاونه وعانی خۆیی و په ره پێدانی میلیتاریزم که هه زینه که ی له به رهه می هێزی کاری خولۆیی و هاوچینه کانی ده رکێشاره وه، ته نیا بۆ ئه و ه ی رووی خوێی سوور راگرێ تا ئاستی هاوپشتی له فزی یا به یانیه ی وشک و بێ کرده وه داده به زێت. ئه مه له حالێکدایه که پرولیتاریا ته نیا هێزی به واقع شۆرشگێره له هه ر ولاتێک دا که ئه گه ر نه که وتبێته داوی رێفورمیزم و ته سلیم ته له بی و سازشه وه، توانایی ئه وه ی هه یه به راگرتنی به هه م هێنان تا راده ێکی زۆر به ر به م ته وه حوش و به ربه ریته ی ئه ورۆ جیهانی ته نیوه ته وه بگرێت.

پرولتیاریای له رۆژئاوا ئه گه ر به هاوکاری نیقابه و سه ندیکا و حزبه رێفۆرمیست و راسته کان کۆنتروڵی نه کاوتبایه ده ستی ده وڵه ت؛ ئه گه ر به ئوردوی چه ن سه د میلیونی خۆیی پشت ئه ستوور بایه؛

ئه گه ر هه ر له یه که مین ڕۆژه کانی دێ نگێی شه ر و میلیتاریزمی دواکه وتوانه ی روسیه و ئوکراین به داکۆکی وێناتانی روژئاوا و ناتۆ هه وێی چالاکانه ی وه گه رخستبا، واته راگرتنی به رهه م هێنان له جومگه ئابووریه کان و …هه ڵبه ت نه ته نیا به شێوه ی سه مبولیک ئه و گوێره ی له ئیتالیا و ئیسپانیا له هێندیک ناوه ندی دروست کردنی “چه ک و چۆڵ” و کشتیرانی و فرۆکه وانی ….به شێک له پرولیتاریا ده ستیان له کار کێشایه وه(دیاره ئه و هه نگاوه ش له شوێنی خۆیدا گه لێک به نرخ بوو و ده بوو زیاتر په ره بدرێت تا کاریگه ری زیاتری دانابا) به ڕکوو ئه گه ر به شێوه هاوئاهه نگ و هاوکات چه رخی ئابووریان راگرتبا به دۆنیایی ئه و شه ر و میلیتاریزمه یان ئاوا به هاسانی به سه ر دونیادا بۆ دانه ده سه پا.
وه هه روه ها ئه م ئیقدامه سه باره ت به شه ر و میلیتاریزمه کانی پێشووتر و دواتر له ئوکراینش عه ین شت ده یتوانی رووبدات که به داخه وه سه ری نه گرت. به ڵام پرولیتاریای نه ته نیا ئوروپا به ڵکوو شوێنه کانی تریش له وانه ئامریکا به هۆی ئه وه ی له ئه رکی ئینترناسیونالیستی خۆیان دوور که وتوونه وه و ئیختیاری بریاردانیان له رێگای ئه و ئه حزاب و سه ندیکا و نیقابانه وه، لێ سه ندراوه ته ور ئه وانیش به هه مان شێوه خۆیان له ئاستی کارێ ساته کانی ئه م میلیتاریزمه بۆ وێ زیفه کرد

پرولیتاریای جیهان بو ئه وه ی بتوانێت وه ک سووژه ی چالاک و ئاگای مێژوویی به گۆرانی بنه ره تی ئه م هه ڵس و که وته هه لته کێنێ، رێگه ڵکی تری نییه جگه له وه ی بگریلێته وه سه ر جێگه و پێگه ی راسته قینه ی خه باتی چینایه تی و شۆرشگێرانه ی خۆی چ له ئاستی ناوخۆیدا چ ناوچه یی و چ جیهانی.
پرولیتاریا چ له ئاستی ناوخویدا چ ناوچه یی چ جیهانی مه حکوومه به وه ی که له ژێر باری هژمونی گه رایشاتی رێفۆرمیستی که زیاتر له رێگای نیقابه کریکاری و سندیکاکانه وه و له ژێر ناوی نوێنه رایه تی چینی کرێکار ئه م ئاسێیان به سه ر ئه م ئوردودا سه پاندووه به ته واوی خۆ ده ربازکات و ته نیا و ته نیا پشت ببه ستیت به هێزی له بن نه هاتووی مه جامعی گشتی و شۆراکان.
له هه ناوی ئه م هه ل و مه رجه ناوخۆیی، ناوچه یی، و جیهانیه دایه، که رژیمی ئێران توانیوه یه تی نزیک به پێنج ده یه، ژیان و کاری زۆرینه ی کۆمه ڵانه ی خه ڵک به بارمته بگرێت. و ئێستا که ته نیا له فازی یه که م دا، هولوکاستێک به مانای راسته قینه ی وشه کراوه که له مێژووی جیهانی سه ردۆ مدا وێنه ی نییه، کوشتاری خه

کک که له به رابه ر بکاری، گرانی، ئاوسانی ئابووری، و هه ژاری و ئختناقی سیاسی ناره زایه تی دربریوه. هشتا شکی فازی یه که م بهبته واوی کتایی نه هاتووه، کابووسی ئه وه ی که فازی دووهه م که کوشتار کردنی ده سبه سه رکراونه وده چت له فاز یه که م که متر هه ولناک نه بت و رژه ی به رد وام روو له زیاد بوونه. قه تل و عام و ئعدام کراوان له بده نگدا خ له سنووری سه د هه زار که س نزیک ده کاته وه.
له وه ها بار و دخکدا چه پ و راستی بورژوازی له ناخی ئران و له ده ره وه ش هیوایان له سه ر قه ول و به ینه شه ره نگزانه کانی ده زگاکانی پروپاگانده ده وه تانی رژئاوا هه چنیوه، و رگا چاره ی ئازاد بوون له ده ستی رژیم له هرش نیزامی ب سه ر ئیران ده بینن و هه ر بیه به م که مپه په یوه ست بوون.
بیه له م روانگه وه ئمه لانی که م له م چه ند ده یه دا دوو ده وره ی زر ره ش له ئختناق که کشاویته شونک هولوکاست له دزی کومه گا ربکه وت له هه ناوی خه بات و به ربه ره کانی له گه رژیممان ئه زموون کردووه. به تایبه ت ئستا که پاش چه ند ئاخزی جه ماوه ری قه تل و عامک له م ئه بعاد به رین و هه ولناکه مان ئه زموون کردووه، و جگه له وه ش سبه ری شه ری ئیرتجاعی به ره ی محوه رموقاومتی و به ره ی پرروزئاوایی له سه ری کمه گا ده خولته، ئمه رگاکی ترمان له به رده م نییه جگه له وه ی پشت به هزی یه کگرتوو و شرشگرانه که بربره ی پشتی ئه م خه باته چینی کرکاره ببه ستین و مه ترسیه کانی هه ر دوو به ره پووچه که ینه وه.
با گه لک راشکاوانه ئه وه ش بم، راست و چه پی بورژوازی ته نانه ت کاتک فوو به شه یپوری ده ستوه ردانی نیزامی رژئاوا شدا ده کات، به شون رگا نه جاتی خه ک له ژر چنگی ده سه تدارانی رژیمه وه نییه، به کوو به شویلن ئه وه ویه له هه ر رگاکه وه بی ئه گه ر به قیمه تی ئوکرانیزه کردنی ئرانیش بت ئه وان وه ک سیاله شکری ئامریکا و هاوپه یمانانی له داهاتووی گرانکاریه کان له ئراندا به شکیان بدرت.

راست و چه پی بورژوازی له چه پی ناسیونالیستیه وه بگره تا دموکرات، کماریخواز، تا شاهواهی، سه لته نتی، تا موجاهدین خه لق و قه ومگه را هه ر هه موو از له رژه کانی به ر له شه ی دواکه وتوانه ی 12 رژه ی ئیسرائیل و ئرانیش که مپینی پشتیوانی له ده ستوه ردانی نیزامی ئامریکا و ئیسرائیلیان رکخست، و ته نانه ت سه باره ت به فه نئاوری و تکنیکی موشه کی ئامریکا که خا

ده پێکی به یانیه و وتاریان «دوجین دوجین» ده دایه ده رێ. ته
نانه ت به م ئاسته له پروپاگانده بۆ شه ری دواکه وتوانه ش نه وه
ستان و وتیان:« به ڵێ، وایه شه ر شه ره ئیتر! و بۆ گه یشتن به
ئازادی کۆمه ڵگا بتانهه وێت و نه تانهه وێت ده بێ خه ڵک
بکوژرێت و به ها بدرێت». له لایکی تر یشه وه به ره ی میحوره
مقاومه تی خوێنی بو "مام مه یهه ن" به جۆش هاتبوو، و له زاویه
دژی ئیمپریالیزمی «خومه ینی جه لاده وه» حازر بوو ئه گه ر هێرشی
نیزامی بکرێته سه ر رژیم، له ژێر ناوی دژیه تی له گه ڵ
ئیمپریالیزم وه ک حیزبی تووده و ئه کسه ریه تیه کان له به ره ی
مێحوه ری مقاومه ت دا بجنگێن!
به ڵام دیتمان شه ڕ بۆ رژیمی نگریسی ئێران وه ک "به ره که تێکی
ئاسمانی" لێهات تا له پشت شیعاری پووچی هه میشه یی " ئه منیه
میللی له مه ترسیدایه" خۆی حه شار بدات، و هه ر به م بیانووه به
سه ت قاتی جاران ماشینی کوشتاری ده وڵه تی ته یارتر بکات تا بێ
ره حمانه تر له جاران هێرش بکاته سه ر مانگرتن و ناره زایه تی
کریکاران و خه ڵکی زه حمه تکێشی وه گیان هاتووه له شوێنی کار و
له شه قام، له دانشگاکان و مه دره سه کان … سه رکوت و پاشه کشه
یان پی بکات.
ئێستاکه ش له پاش ئه م هولوکاستی دوو رۆژه که هێشتا ئه و سه ری
جنایه ته کانی ناروونه، و هه ر رۆژه ریژه ی قه تل و عامه کان به
ئیعدام کردنی رۆژانه زیاتر و زیاتر ده بێت، سه ر له نوێ وڵاتانی
رۆژئاوا و راست و چه پی بورژوازی ئێران وه خۆ که وتوون تا به
پروپاگانده ی شه ر زه خته کان له سه ر رژیم بۆ ته سلیم بوون و
هاتنه پای دانووستانی مل کچانه که ترامپ به «سات و سه ودای گه
وره» ناوی ده بات زیاتر و زیاتر بکات.
یان له نیهایه تدا بگه نه ئه و چرکه ساته ی که رژیم زیاتر له لایه
نه که یتر، ئاره زووی ده کات و چاوریه تی، واته ده ستێوه ردانی
نیزامی ئامریکا و هاوپه یمانانی.

ئه وه ی ده بێ زۆر هوشیاری بین ئه وه یه، کۆمه ڵگای ئێران له مه
ودای نزیک به نیو سه ده که له ئه ساره تی نگریسی ئه م رژیمدا
بووه به ڵام به رده وام سه رباری رکوود و نوشه سته کانی ته نیا و
ته نیا پشتی به خه بات و هێزی به رینی خۆی بێ ئاڵ و گۆر به ستووه
و تا به ئێره گه یشتووه هه زینه گه لێک قورسیشی داوه، ئێستاش سه
رباری ئه و هولوکاست بیره حمانه له ژێر باری قورس و گرانی ئه م
شێک و کابوسه ش خۆ ده رباز ده کات و ئاسۆی ئازادی و رزگاری گرێ
ده ده ن به میکانیزمی خه باتکارانه خویانه وه نه به رێگای ده

ستێوه ردانی نیزامی ده ره کی زلهـێزه جیهانیه کان له ژێر ناوی" ده ستێوه ردانی مروڤ دۆستانه!"
کۆمه ڵگای ئێران به گشتی و چینی کریکار و خه ڵکی زه حمه تکێش و ژێرده سته به تایبه ت، له پاش ئه م هولوکاسته که گیانی ده یان هه زار که س له ئازیزانی لێ گرتن و سه دان هه زار که س برینداار و ده سبه سه رکراوه، ئێستا ئیتر کاتی هاتووه، تازه ئه گه ر دره نگ نه بێت، و ئێرانیش نه کیشنه ناوی شه ڕێکی له چه شنی ئوکراین، جیلێگای خۆیه تی هه موو زه رفیه تی خه باتکارانه و شۆرشگێرانه ی خۆی وه گه ر خات، تا دوارۆژی پشت سه رنانی ئه م شۆک و بوهته بکاته روژی ده سبه کار بوون بو پێکهـێنانی «مه جامعی گشتی» له سه راسه ری شاره کان و ته نانه ت گونده کان. چینی کرێکاری ئێران بۆ ئه وه ی له قلافه تی رێبه ر و رێکخه ری کۆمه ڵگادا بێته مه یدان، مه حکوومه به وه ی «مه جمه عی گشتی» له شوێنی کار و ژیان له سه رتاسه ری ئێران وه رێبخات.

پ.ن: « ده بێ چ بکرێت؟» له رۆژی 30 یانوای 2026 به زمانی فارسی له ژێر ناوی«چه باید کرد؟» نووسراوه و پاش نزیک به دوو حه وتوو له بڵاو بوونه وه ی له سایته کان، ئه ورۆ وه رگێرانی بۆ سه ر زمانی کوردیش ئاماده بووه تا بکه وێته به ر دیده ی خوێنه ران.
12.02.2026